

SPIS TREŚCI

Wstęp	13
Rozdział I	
Przedmiot historii doktryn politycznych i prawnych	15
1. Zakres i podstawy metodologiczne przedmiotu	15
2. Powiązania z innymi przedmiotami	17
3. Różnorodność opracowań przedmiotu historii doktryn politycznych i prawnych	19
4. Funkcje doktryn politycznych i prawnych	21
5. Problem negacji i kontynuacji w doktrynach politycznych	24
6. Klasyfikacja doktryn politycznych i prawnych	26
7. Pojęcie rewolucji doktrynalnej	29
Rozdział II	
Myśl polityczna starożytnej Grecji okresu klasycznego	33
1. Ogólna charakterystyka	33
2. Sofiści	37
3. Rozwój szkoły sofistów	39
4. Sokrates i sokratycy	42
Rozdział III	
Idealizm Platona	49
1. Osobowość filozofa	49
2. Założenia metodologiczne	50
3. Klasyfikacja ustrojów	51
4. Historiozofia i krytyka demokracji	52
5. Filozofia sprawiedliwości	54
6. Wiedza i władza	56
Rozdział IV	
Realizm Arystotelesa	59
1. Osobowość filozofa	59

2. Założenia metodologiczne	60
3. Teoria społeczeństwa	61
4. Powstanie i cele państwa	61
5. Klasyfikacja <i>polis</i>	63
6. Filozofia sprawiedliwości.....	65
7. Prawo natury.....	68
Rozdział V	
Myśl polityczna czasów helleńskich.....	71
1. Ogólna charakterystyka	71
2. Cyrenaicy i cynicy	72
3. Epikur i sceptycy	74
4. Stoicyzm.....	77
5. Rozwój stoicyzmu greckiego.....	80
Rozdział VI	
Doktryny polityczno-prawne starożytnego Rzymu.....	83
1. Ogólna charakterystyka	83
2. Polibiusz i rozwój doktryny politycznej.....	85
3. Myśl polityczna Marka Tuliusza Cyncerona.....	87
4. Późny stoicyzm: Seneka, Epiktet.....	91
5. Marek Aureliusz.....	95
Rozdział VII	
Myśl polityczno-prawna wczesnego chrześcijaństwa.....	99
1. Ogólna charakterystyka	99
2. Geneza myśli społeczno-politycznej chrześcijaństwa.....	101
3. Szkoła aleksandryjska.....	102
4. Ojcowie Kapadoccy i Doktorzy Kościoła.....	105
Rozdział VIII	
Myśl polityczna Świętego Augustyna	109
1. Osobowość filozofa i metody	109
2. Praca i cnoty kardynalne.....	111
3. Filozofia sprawiedliwości.....	113
4. Teoria państwa.....	115
5. Państwo a Kościół.....	116
6. Pokój i teoria prawa.....	118
7. Rodzina i społeczeństwo	119
8. Dynamika systemu.....	121

Rozdział IX

Święty Tomasz z Akwinu i rozwój myśli średniowiecznej	123
1. Jan z Salisbury i papalizm	123
2. Awerroizm	126
3. Myśl polityczna Świętego Tomasza z Akwinu.....	127
4. Metodologia i nauki społeczne Akwinaty	128
5. Praca i teoria państwa.....	130
6. Teoria prawa Akwinaty	132
7. Sprawiedliwość.....	134
8. Podsumowanie.....	135

Rozdział X

Koniec średniowiecza	137
1. Ogólna charakterystyka	137
2. Marsyliusz z Padwy.....	139
3. Nominalizm Wilhelma Ockhama	143

Rozdział XI

Renesans w myśli politycznej	149
1. Ogólna charakterystyka wieku Odrodzenia	149
2. Niccolò Machiavelli.....	151
3. Erazm z Rotterdamu	156
4. Tomasz More.....	157
5. Andrzej Frycz Modrzewski.....	159
6. Jean Bodin	163
7. Doktryny reformacji	167
8. Reformacja w Polsce.....	173

Rozdział XII

Doktryny polityczno-prawne XVII wieku	183
1. Ogólna charakterystyka	183
2. Francis Bacon	184
3. Tommaso Campanella	187
4. Myśl polityczna Hugona Grocjusza	190
5. Samuel Pufendorf	193
6. Liberalizm konserwatywny Spinozy.....	195
7. Doktryny polityczne rewolucji angielskiej	197
8. Myśl polityczna Thomasa Hobbesa.....	202
9. Liberalizm Johna Locke'a	206

Rozdział XIII	
Doktryny polityczno-prawne Oświecenia	213
1. Ogólna charakterystyka	213
2. Fizjokratyzm i absolutyzm oświecony	216
3. Liberalizm arystokratyczny Monteskiusza	218
4. U źródeł liberalizmu burżuazyjnego	223
5. Myśl polityczna Jeana-Jacques'a Rousseau	225
6. Materializm i utopia komunistyczna	229
7. Oświecenie w Polsce	233
8. Doktryny polityczne rewolucji amerykańskiej	237
9. Doktryny polityczne Wielkiej Rewolucji Francuskiej	239
Rozdział XIV	
Szkoła historyczna	247
1. Reakcja doktrynalna na Wielką Rewolucję Francuską	247
2. Ogólne założenia szkoły historycznej	250
3. Czołowi przedstawiciele szkoły historycznej	252
Rozdział XV	
Idealizm niemiecki	257
1. Kształtowanie się założeń doktryny	257
2. Dialektyka i filozofia dziejów Georga Wilhelma Friedricha Hegla	259
3. Hegłowska idea państwa	261
Rozdział XVI	
Liberalizm	265
1. Ogólna charakterystyka	265
2. Angielska szkoła liberalistyczna	267
3. Liberalizm francuski	271
4. Liberalizm niemiecki	274
Rozdział XVII	
Socjalizm utopijny	277
1. Ogólna charakterystyka	277
2. Przedstawiciele socjalizmu utopijnego	278
3. Komunizm utopijny	283
Rozdział XVIII	
Doktryna anarchizmu	287
1. Ogólna charakterystyka	287
2. Doktryna Pierre-Josepha Proudhona	288
3. Anarchizm Michała Bakunina i Piotra Kropotkina	290

Rozdział XIX	
Rozwój polskiej myśli politycznej w XIX wieku	293
1. Ogólna charakterystyka	293
2. Doktryny reakcyjne	295
3. Doktryny konserwatywne.....	297
4. Myśl demokratyczna	303
5. Rozwój myśli socjalistycznej.....	307
Rozdział XX	
Pozytywizm prawniczy.....	313
1. Ogólna charakterystyka	313
2. Pozytywizm anglosaski – John Austin	314
3. Pozytywizm kontynentalny – Rudolf Ihering.....	316
4. Georg Jellinek.....	319
5. Herbert L.A. Hart – pozytywizm umiarkowany.....	322
Rozdział XXI	
Darwinizm społeczno-polityczny	325
1. Ogólna charakterystyka	325
2. Filozofia społeczna Herberta Spencera.....	326
3. Ludwik Gumplowicz	328
4. Vilfredo Pareto.....	331
Rozdział XXII	
Szkoła rasowo-antropologiczna	333
1. Ogólna charakterystyka	333
2. Czołowi przedstawiciele	334
Rozdział XXIII	
Doktryna marksizmu-leninizmu	341
1. Twórcy marksizmu na tle epoki	341
2. Metoda materializmu dialektycznego i historycznego	342
3. Krytyka państwa burżuazyjnego	344
4. Leninizm na tle epoki	345
5. Idea państwa dyktatury proletariatu	346
6. Walka z reformizmem	347
Rozdział XXIV	
Reformizm i rewizjonizm	351
1. Początki rewizjonizmu na tle epoki.....	351
2. Działalność Ferdinanda Lassalle'a	352
3. Inne wczesne kierunki doktrynalne.....	354

4. Eduard Bernstein.....	355
5. Karl Kautsky.....	359
6. Kontynuacja centryzmu	361
Rozdział XXV	
Liberalizm polityczny końca XIX wieku	365
1. Uwagi ogólne.....	365
2. Czołowi przedstawiciele	366
Rozdział XXVI	
Katolicka doktryna społeczna przełomu XIX i XX wieku	371
1. Tradycjonalizm doktrynalny.....	371
2. Przełomowość pontyfikatu Leona XIII.....	372
Rozdział XXVII	
Doktryna socjaldemokracji na początku XX wieku	379
1. Antonio Labriola.....	379
2. Jean Jaurès.....	382
3. Antonio Gramsci.....	384
Rozdział XXVIII	
Syndykalizm i kooperatywizm	387
1. Ogólna charakterystyka	387
2. Georges Sorel.....	388
3. Edward Abramowski	390
Rozdział XXIX	
Szkoła psychologiczna w prawie	393
1. Twórca i ogólne założenia	393
2. Zarys metodologii	395
3. Emocje etyczne.....	397
4. Prawo i moralność.....	398
5. Prawo pozytywne i intuicyjne.....	400
6. Polityka prawa.....	402
7. Pojęcie sprawiedliwości	403
8. O wykładzie uniwersyteckim	405
Rozdział XXX	
Doktryna solidaryzmu	407
1. Ogólna charakterystyka źródeł	407
2. Założenia solidaryzmu w prawie	410
3. Norma społeczna.....	411

4. Teoria państwa i prawa	412
5. Krytyka praw podmiotowych.....	413
Rozdział XXXI	
Doktryna funkcjonalizmu.....	415
1. Geneza i założenia	415
2. Twórcy funkcjonalizmu.....	417
3. Realizm prawniczy	419
4. Idealizm prawniczy	421
5. Oddziaływanie funkcjonalizmu	423
Rozdział XXXII	
Normatywizm.....	427
1. Założenia metodologiczne	427
2. Teoria prawa	429
3. System norm prawnych	432
4. Problem podziału prawa.....	435
5. Teoria państwa	436
6. Filozofia sprawiedliwości.....	438
Rozdział XXXIII	
Socjologia polityki Maxa Webera.....	441
1. Uwagi ogólne.....	441
2. Główni polemści.....	442
3. Nauka a polityka.....	444
4. Gospodarka kapitalistyczna.....	446
5. Władza i państwo	447
6. Biurokracja	449
7. Klasy i stany.....	450
8. Socjologia religii.....	451
Rozdział XXXIV	
Doktryna państwa faszystowskiego.....	453
1. Zasadnicze cechy	453
2. Wódz i jego drużyna	456
3. Mit państwa korporacyjnego.....	457
4. Teologia polityczna Carla Schmitta	458
Rozdział XXXV	
Spółeczno-polityczna myśl Kościoła w drugiej połowie XX wieku	461
1. Program „aggiornamento”	461
2. Pontyfikat Jana XXIII	462

3. Sobór watykański II	464
4. Pontyfikat Pawła VI	467
5. Pontyfikat Jana Pawła II	469
Rozdział XXXVI	
Doktryna „państwa dobrobytu”	475
1. Formowanie się szkoły.....	475
2. Etapy kształtowania się doktryny	476
3. Zarys doktryny „państwa dobrobytu”	477
4. Wpływ doktryny na konstytucjonalizm burżuazyjny.....	479
Rozdział XXXVII	
Doktryna neoliberalizmu	481
1. Warunki formowania się szkoły	481
2. Osobowość i założenia myśli Friedricha Augusta Hayeka.....	482
3. Pojęcie wolności.....	484
4. Ideologia sprawiedliwości	485
5. Neoliberalizm Roberta Nozicka	486
Rozdział XXXVIII	
Nowe społeczeństwo przemysłowe.....	489
1. Ewolucja pojęcia.....	489
2. Cechy nowej formacji.....	490
3. Zadania państwa.....	492
4. Teoria Johna Kennetha Galbraitha	492
5. Wpływ na teorię konwergencji	494
Indeks nazwisk i osób	497